

Beteendet kan inte hanteras utan tvingande eller begränsande åtgärder:

Tvång och begränsningar har inget lagligt stöd. Ibland uppfattas de ändå som den sista utvägen, när inga andra åtgärder hjälper och som en tillfällig lösning på en allvarlig akut situation. När så är fallet måste ambitionen vara att upphöra med de tvingande åtgärderna så snart som möjligt.

BEMANNING OCH TILLSYN

Förstärk om möjligt bemanningen, tillfälligt eller permanent. Ge fortsatt regelbunden tillsyn och uppmärksamhet. Var förberedd på att reagera snabbt.

UPPHÖR MED TVÅNG OCH BEGRÄNSNINGAR

Bedöm eventuella risker för personen, medboende, besökare och personal. Upphör med tvingande och begränsande åtgärder så snart som möjligt.

KARTLÄGG UTLÖSANDE FAKTORER

Vad kan ha lett fram till händelsen? Diskutera inom personalgruppen och även med anhöriga och, om möjligt, personen ifråga. Försök att hitta troliga orsaker och vad som kan vara utlösande faktorer. Fundera över hur beteendet kan förebyggas. Läs mer i kapitel 2.

DOKUMENTERA OCH TA FRAM BEMÖTANDESTRATEGIER

Dokumentera händelsen och ta fram bemötandestrategier som kan användas om situationen upprepas. Revidera Sol- och HSL-journalen vid behov så att alla arbetar likadant.

ANMÄL MISSFÖRHÅLLANDEN ELLER VÅRDSKADA

Eftersom tvång eller begränsning använts mot någons vilja är personalen skyldiga att rapportera händelsen som ett missförhållande, enligt lex Sarah eller lex Maria. Hela händelseförloppet ska beskrivas och motiven anges till varför tvingande åtgärder har ansetts nödvändiga. Om nödrätten åberopas, beskriv i rapporten på vilket sätt (läs mer om nödrätt på sid 80).

Den som bedriver verksamheten är skyldig att omedelbart undanröja och sedan utreda, dokumentera och avhjälpa tvingande och begränsande åtgärder. Om händelsen är allvarlig ska en anmälan göras till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). Anmälan görs på särskild blankett som finns på deras hemsida, www.ivo.se